

Sygn. akt V GC 227/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lutego 2019 roku

Sąd Rejonowy w Nowym Sączu V Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Bartosz Łopalewski
Protokolant:	sekr. sąd. Elżbieta Fałowska

po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2019 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa M. J.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powoda M. J. kwotę 953,25 zł (dziewięćset pięćdziesiąt trzy złote dwadzieścia pięć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie naliczanymi od dnia 10 lipca 2016 roku do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powoda M. J. kwotę 798,19 zł (siedemset dziewięćdziesiąt osiem złotych dziewięćnaście groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt V GC 227/18

UZASADNIENIE

Stan faktyczny

14 kwietnia 2016 roku doszło do kolizji, w wyniku której uszkodzony został pojazd A. (...) należący do A. F..

(niesporne)

16 maja 2016 roku poszkodowana zawarła z powodem umowę najmu pojazdu zastępczego umawiając stawkę jako 200 złotych netto za dobę.

Najem trwał do 25 maja 2016 roku.

(niesporne)

Strona pozwana proponowała pomoc w organizacji pojazdu zastępczego.

Dowód: nagranie (k. 47)

W trakcie najmu 16 maja 2016 roku przyjęto pojazd do naprawy, 19 maja 2016 roku zamówiono części, 20 maja 2016 roku dostarczono większość części.

(niesporne)

Czynności naprawcze rozpoczęto 20 maja 2016 roku i mogły zostać zakończone 21 maja 2016 roku.

Dowód: opinia biegłego (k. 85-91)

Wydanie pojazdu po naprawie mogło nastąpić 23 maja 2016 rok, to jest w najbliższy poniedziałek.

Dowód: opinia biegłego (k. 85-91)

Średnia stawka czynszu najmu pojazdu odpowiadającego uszkodzonemu na rynku właściwym dla miejsca zamieszkania poszkodowanej wynosiła 182,41 złotych netto.

Dowód: opinia biegłego (k. 85-91)

Poszkodowana zawarła z powodem umowę przelewu wierzytelności odszkodowawczej.

Dowód: umowa (k. 19)

Strona pozwana wypłaciła kwoty 123 złote oraz 694,95 złotych tytułem rekompensaty za koszty najmu.

(niesporne)

Ocena dowodów

I.

W uzasadnieniu pozwu nie wyrażono żadnych twierdzeń odnośnie przebiegu naprawy ani współdziałania poszkodowanego z ubezpieczycielem. Równie ogólnikowy był w tym zakresie sprzeciw. Wobec powyższego Sąd wezwał pełnomocnika powoda do złożenia pisma procesowego ograniczonego do wyrażenia stanowczych twierdzeń odnośnie przebiegu naprawy i współdziałania stron w okresie najmu pojazdu zastępczego. Pismo procesowe z dnia 25 maja 2018 roku nie stanowiło odpowiedzi na powyższe wezwanie. Pełnomocnik powoda przyznał pośrednio już w pierwszym zdaniu, iż nie jest w stanie sformułować twierdzeń istotnych dla sprawy. Powołał się jednak na załączony do pozwu „arkusz likwidacji szkody”. Wobec powyższego Sąd przyjął, że informacje zawarte w tym arkuszu stanowią twierdzenia powoda o faktach. Twierdzenia te nie były kwestionowane przez stronę pozwaną, stąd zlecając opinię biegłego Sąd polecił uwzględnić te twierdzenia jako niesporne.

W tym miejscu pozostaje dodać, iż Sąd oddalił wnioski dowodowe powoda o dowód zeznań świadków oraz zmierzające do wzywania osób trzecich do przedstawienia dokumentów. Wnioski te nie zmierzały do potwierdzenia tych faktów, o których powód twierdził, a które okazały się sporne. Zmierzały one w istocie do poszukiwania – poprzez zaangażowanie osób trzecich - tego, o czym powód mógłby twierdzić gdyby podjął spoczywający na nim ciężar procesowy prezentowania twierdzeń o faktach.

II.

Zarzuty do opinii biegłego zgłosił wyłącznie powód. W piśmie procesowym z dnia 29 stycznia 2019 roku zawarł uwagi odnoszące się do okresu najmu. Uwagi te skutkowały dopuszczeniem dowodu z uzupełniającej ustnej opinii biegłego.

W opinii uzupełniającej biegły szczegółowo wyjaśnił, na podstawie jakich dokumentów ustalił, iż naprawę rozpoczęto już 20 maja 2016 roku. Było to o tyle istotne, że powód nigdy nie wyraził własnych twierdzeń odnośnie tego, kiedy

rozpoczęto technologiczne czynności naprawcze. Informacji w tym zakresie nie zawiera w szczególności „arkusz likwidacji szkody” przedłożony przy pozwie. Wbrew sugestii wyrażonej w piśmie procesowym z dnia 29 stycznia 2019 roku biegły nigdy nie wskazywał, by naprawę rozpoczęto dopiero 23 maja 2016 roku. Wręcz przeciwnie, w załączniku nr 4 do zasadniczej opinii, poświęconym wyliczeniu czasu naprawy, biegły wyraźnie wskazał, iż czas naprawy przypada na 20 i 21 maja 2016 roku. W ustnej opinii biegły wyjaśnił, iż dokumenty wydania części zamiennych, opisane szczegółowo w opinii pisemnej, nakazują przyjąć, iż element wymagający lakierowania wydano już pierwszego dnia, stąd możliwe było zakończenie naprawy dnia następnego, mimo wydania dalszych części zamiennych 21 maja 2016 roku. Biegły wiarygodnie wskazał, iż specyfika tego konkretnego warsztatu, z którego skorzystała poszkodowana, polega na wykonywaniu napraw także w sobotę, a w okolicznościach niniejszej sprawy krótsze godziny pracy tego dnia nie stały na przeszkodzie zakończeniu całej naprawy.

Wobec powyższego Sąd przyjął, iż prawidłowo przeprowadzony proces likwidacji szkody mógł doprowadzić do wydania poszkodowanej naprawionego pojazdu już 23 maja 2016 roku.

III.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę, iż biegły, licząc ilości dób najmu, opierał się na w protokole wydania pojazdu, w którym odnotowano, iż pojazd zastępczy został wydany 16 maja 2016 roku godzinie 11:30, a więc przed południem. Nie sposób racjonalnie wymagać od poszkodowanej, by 23 maja 2016 roku do godziny 11:30 nie tylko odebrała swój pojazd z warsztatu ale także oddała wynajmowany pojazd zastępczy. Wobec powyższego Sąd przyjął, iż nie przekracza normalnego związku przyczynowego zwrot pojazdu zastępczego dnia następnego to jest 24 maja 2016 roku. To zaś oznacza, iż uzasadniony był okres najmu wynoszą 8 dób.

IV.

Strona pozwana nie zgłosiła zarzutów odnośnie wyliczonej przez biegłego średniej stawki czynszu najmu. Sąd przyjął więc, że stawka wedle której powód kalkulował dochodzone w tej sprawie odszkodowanie, była stawką rynkową.

W ocenie tutejszego Sądu zarzut wiążący się ze złożoną przez stronę pozwaną propozycją organizacji najmu, nie był trafny. Tutejszemu Sądowi znana jest uchwała SN z dnia 24 sierpnia 2017 roku. Nie zmienia ona jednak stanu prawnego, zgodnie z którym obowiązek ubezpieczyciela (w odróżnieniu od obowiązku sprawcy szkody) ograniczony jest do świadczenia w pieniądzu. Innymi słowy, ubezpieczyciel nie jest uprawniony do tego, by samodzielnie (lub przy pomocy podmiotów trzecich) naprawiać szkodę poprzez restytucję naturalną. Ubezpieczyciel nie może skutecznie (a więc ze skutkiem dla zakresu obowiązku odszkodowanego w pieniądzu) proponować poszkodowanemu, iż sam naprawi uszkodzony pojazd lub zorganizuje naprawę uszkodzonego pojazdu. Podobnie, nie może wyłączyć ani ograniczyć swojego obowiązku odszkodowanego w pieniądzu wynajmując poszkodowanemu pojazd lub organizując ten najem. Tak długo, jak długo poszkodowany naprawia szkodę (w tym szkodę polegającą na utracie indywidualnej mobilności) na warunkach rynkowych, wydatki przez niego czynione pozostają w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem wyrządzającym szkodę i obowiązkiem ubezpieczyciela jest wyłącznie wydatki te zrekompensować.

Wykładnia taka współgra z funkcją sądownictwa, jaką jest udzielanie realnej ochrony prawnej poprzez rozstrzygnięcie sporów w rozsądnym terminie (art. 45 Konstytucji RP). Uzależnianie rozstrzygnięcia sprawy od porównywania realnie zawartej umowy najmu z umową hipotetyczną (niezawartą, której projektu ani przedmiotu nigdy poszkodowanemu nie przedstawiono) stanowiłoby zaprzeczenie dążenia do rozstrzygnięcia sprawy o jasne kryteria, w rozsądnym terminie.

Ocena prawna

I.

Strona pozwana odpowiada za szkodę jako ubezpieczyciel sprawcy szkody (art. 822 k.c.).

II.

W pierwszej kolejności odniesienia wymagał zarzut nieważności umowy przelewu. W piśmie z 9 stycznia 2019 roku strona pozwana zarzuciła brak legitymacji czynnej z racji braku „cauzy umowy przelewu” (k. 106).

Pomijając ocenę nietypowej pisowni, łączącej elementy języka polskiego (litera „z”) i łaciny (litera „c”), pozostaje w tym miejscu przypomnieć, że wyróżnia się tzw. kauzalność materialną oraz kauzalność formalną. Czynność prawna jest materialnie kauzalna wtedy, gdy jej ważność zależy od prawidłowości causae rozumianej jako prawna przyczyna jej dokonania. Jeżeli natomiast causa musi być wymieniona w treści czynności prawnej, to wtedy mamy do czynienia z kauzalnością formalną.

Czynność prawna przelewu wierzytelności (w odróżnieniu od np. umowy przenoszącej własności nieruchomości – art. 158 k.c.) nie jest objęta zasadą kauzalności formalnej. Przyczyna przysporzenia nie musi być wymieniona w treści czynności prawnej. Pozostaje więc do rozważenia kauzalność materialna (art. 510 § 2 k.c.). Próby klasyfikowania przyczyn prawnych przysporzenia prowadzą najczęściej do wyróżnienia:

- a) causae obligandi vel aquirendi, gdzie celem przysporzenia jest nabycie prawa lub innej korzyści majątkowej w zamian za przysporzenie (zwiększenie aktywów podmiotu dokonującego przysporzenia);
- b) causae donandi, gdzie celem przysporzenia jest uczynienie aktu szczodrobliwości na rzecz innej osoby;
- c) causae solvendi, gdzie celem dokonującego przysporzenia jest zwolnienie się ze zobowiązania (zmniejszenie pasywów dokonującego przysporzenia).

Podział ten wywodzi się z tzw. koncepcji subiektywnej, mającej swe źródło w prawie francuskim. Tak rozumiana kauza ma tam sens, bowiem przepis art. 1133 Code civil uznaje za nieważne czynności, których kauza jest niedozwolona. W literaturze polskiej zwrócono uwagę, że używając pojęcia kauzy należy określić, jakie jej rozumienie ma się na myśli: kauza zobowiązania (causa obligationis) czy kauza świadczenia (causa solutionis). Przywołana wyżej typologia postaci kauz jest trafna jedynie dla czynności zobowiązujących, nie odnosi się natomiast do czynności rozporządzających, gdyż w tym przypadku należy mówić o istnieniu ważnego zobowiązania do rozporządzenia (zob. K. Zaradkiewicz, Numerus apertus abstrakcyjnych czynności prawnych w prawie cywilnym, KPP 1999/2, s. 259; M. Gutowski, Zasada kauzalności czynności prawnych w prawie polskim, PiP 2006/4/3-19, str. 3 i następne). Innymi słowy, odnośnie czynności rozporządzających badaniu polegać może nie tyle kauza rozumiana jako cel czynności przysparzającej lecz ważność zobowiązania będącego poprzez przysporzenie realizowane. Na tym, kto zarzuca nieważność zobowiązania, spoczywa ciężar wykazania tego zarzutu, to jest prezentacji twierdzeń o faktach wywołujących tę nieważność i (w razie potrzeby) dowodów mogących te fakty wykazać (art. 6 k.c.).

W niniejszej sprawie strona pozwana nie wykazała, iż prawna przyczyna któregośkolwiek przeniesienia wierzytelności była wadliwa, to jest by czynność leżąca u podstaw przelewu była bezwzględnie nieważna, została następnie unieważniona czy choćby była bezskuteczna. Nie przywołała nawet twierdzeń o faktach, które taki zarzut mogłyby czynić prawdopodobnym. Już to czyniło zarzut nietrafnym.

III.

Powód domagał się odszkodowania odpowiadającego kosztowi najmu pojazdu zastępczego, który to najem trwał przez 10 dób, licząc w stawce po 180 złotych netto dziennie.

W oparciu o przeprowadzone postępowanie dowodowe Sąd uznał za zasadny najem pojazd przez 8 dób, co dawało (przy zastosowaniu stawki 180 zł) kwotę 1440 złotych netto, która powiększona o podatek VAT dawała kwotę 1771,20 złotych.

Pomniejszenie tej kwoty o odszkodowanie już wypłacone (817,95 zł) dawało kwotę 953,25 złotych, którą to Sąd zasądził na rzecz powoda.

Koszty procesu

Powód wygrał sprawę w 68 procentach.

Koszty procesu poniesione przez powoda sumowały się kwotą 1.308,87 złotych.

Koszty procesu poniesione przez stronę pozwaną sumowały się kwotą 287 złotych.

Łącznie poniesione przez strony koszty procesu wynosiły – na moment wyrokowania – 1.599,87 złotych.

Strona pozwana winna ponieść koszt procesu odpowiadające części, w jakiej przegrała sprawę (68 procent), to jest w kwocie 1.085,19 złotych. Wobec powyższego Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 798,19 złotych (co stanowiło różnicę pomiędzy 1.085,19 a kwotą 287 zł).